

Sørensen-Saksager: Jeg udtalte allerede ved første Behandling, som jeg ogsaa har udtrykt det i Betænkningen, at jeg godt kunde gaa med til at bevilge yderligere en Million Kroner til Udlaan til Husmandsbrug, naar der samtidig gaves Haab om at faa en Revision af Loven, hvilket jeg ansaa for absolut nødvendigt, hvis man skulde komme til en mere retfærdig Fordeling end hidtil. Det er imidlertid ikke lykkedes i Udvalget at naa til en Forstaaelse herom, skønt der, som flere ærede Medlemmer have udtalt, var en overvejende Mening om og Tilkendegivelse af, at Fordelingen er uheldig og uretfærdig. Men man turde ikke gaa til at forelægge en Ændring i den Retning, jeg sigtede til, baade at give Millionen men tillige fordre Loven revideret. Jeg maatte da frafalde mit Krav og har derfor sluttet mig til Mindretallet. Sagen er nemlig den, at selv om vi faa Millioner ekstra i Aar, vil man ikke komme Retfærdigheden nærmere, end man er, og det vil ikke bøde stærkt paa de uheldige Forhold, man taler saa stærkt om, nemlig en Nødstilstand, der er fremkaldt ved, at der er adskillige, der have begyndt at bygge deres Bygninger uden at have faaet Tilsagn om Laan. Dette er naturligvis et Moment, der kan fremføres til Fordel for at faa en Million ekstra, men det kunde vist aldrig falde noget Kommissionsmedlem ind paa Forhaand at give Laansøgere begrundet Haab om at faa Laan. Kommissionen maa nemlig vente saa længe, til den fra Ministeriet hører, hvor mange Penge der kan raades over, og derefter tage sin Bestemmelse om, hvem der kan faa Laan. Hvis der er opført Bygninger, forinden denne Sag er ordnet, kan man være vis paa, at der har været Kræfter bagved, man ikke ser. Det vilde være ganske umuligt i og for sig for en Husmand at skaffe Materiale til Veje og faa Arbejdere til at bygge Hus for sig, før han havde faaet et Tilsagn.

Derfor har jeg tilladt mig under tidligere Forhandlinger her i Salen og i Udvalget at fraraade, at man gik videre paa den Vej, man er inde paa, men at man derimod skulde søge Loven ændret saa hurtigt som muligt. Jeg er ganske overbevist om, at det samme Forhold, som har fundet Sted i dette Aar, ogsaa vil gentage sig næste Aar, naar vi faa Millioner fordelt paa samme Betingelser. Sagen er den, at Loven siger, at de Ansøgere, som ikke komme i Betragtning det ene Aar, have fortrinsvis Ret til at komme med det næste Aar under lige Vilkaar, og det er

givet, at de mange Laansøgere, som ere skudte til Side i Aar, ville komme til Stede i lige saa stort Antal næste Aar. Derfor, skal man have en Forbedring af disse Forhold, maa man tage Tyren ved Hornene og straks sige: Vi maa ændre Loven, ellers vil Uretfærdigheden fortsættes. Jeg tør forsikre, at ude i Befolkningen, ude mellem Husmændene hersker der Utilfredshed, og den vil fortsættes, indtil en Revision foretages.

Jeg skal ikke komme stærkt ind paa, hvad der er udtalt af ærede Talere, som have paaapeget den Risiko, der ligger i, at man overfylder enkelte Egne af Landet med saadanne Huse, som Loven omhandler. Der kan komme Tider, hvor det kan have sine store Farer, idet der vil savnes Købere til at overtage de Huse, der eventuelt blive overflødige. Og mærkeligt er det jo, at visse Egne af Landet have en saa rig Bestand af Husmænd til at overtage disse Brug, medens der i andre Egne er meget faa.

Dertil kommer endvidere, som jeg tillod mig at sige under Sagens første Behandling, at der har fundet en Forfordeling Sted. Den har fundet Sted paa to Maader. Jeg nævnedes dem begge den Gang og skal i Korthed berøre dem her. Den ene er naturligvis den, at der er alt for mange i enkelte Egne. Men Forfordeling har ogsaa fundet Sted paa en noget anden Maade, idet man sine Steder har beregnet, at Laanene gennemsnitlig skulde være større, end man har ment, da man gav Loven. Ærede Medlemmer ville erindre, at den forrige Lov, Loven af 1904, lød paa, at Maksimumsstørrelsen af Laanene maatte være 4,500 Kr. Senere er man gaaet op til et Maksimumsbeløb af 5,850 Kr., dog hedder det i Loven, at i de Egne, hvor Jorden er særlig dyr, særlig kostbar, kan man gaa i det højeste op til en Laaneværdi af 8,000 Kr. Hvis man nu vil gøre sig den Ulejlighed at gennemregne den Oversigt, som er forelagt os, vil man komme til ret mærkelige Tal, og jeg vil tillade mig at nævne nogle faa af dem. Der er f. Eks. et Amt, hvor man har regnet med Laan af en Gennemsnitsstørrelse af 8,000 Kr. Loven siger udtrykkeligt, at det højeste, der kan gives som Laan, er 7,200 Kr., der trækkes nemlig $\frac{1}{10}$ fra de 8,000 Kr., og Resten bliver saa Maksimumssummen for Laanene. Men man har der sat Gennemsnitsstørrelsen til 8,000 Kr. Et andet Sted er den sat til 6,780 Kr. Det er nu i en Egn, hvor man kan tænke sig, at Jorden kan være dyr, nemlig i Københavns